

LIBRIS

We know

books

BENEDICT AL XVI-LEA

„DUMNEZEU ESTE ADEVĂRATA REALITATE”

Omilii inedite 2005-2017

Timpul de peste an

Notă introductivă de

Federico Lombardi S.I.

Ediție îngrijită de

Riccardo Bollati, Luca Caruso, Federico Lombardi S.I.

Traducerea de

Monica Broșteanu și Francisca Băltăceanu

Galaxia Gutenberg

2026

Notă introductivă	5
TIMPUL DE PESTE AN	7
Mielul lui Dumnezeu care ia asupra sa păcatul lumii	7
Cana: Maria grăbește ceasul darului	13
Împărăția lui Dumnezeu a sosit	17
Apelul lui Isus: convertire și chemare	23
Împărăția lui Dumnezeu	26
Fericirile: a trăi împreună cu Cristos în optica lui Dumnezeu .31	
„Feriți-vă de cei blânzi, feriviți-vă de cei curați cu inima”	36
Nu doar un profet, ca Moise, ci Fiul	40
Profetul în contact cu Dumnezeu.	45
Sarea și lumina	49
Isus dă adevărata sănătate	55
Venit ca să propovăduiască și să alunge diavolii	59
Întâlnirea cu Dumnezeu și misiunea	64
O inimă nouă pentru a iubi cu înbelșugare.	69
Adevărata libertate	73
Caritatea care atinge, vindecă, mântuiește	79
Bunătatea și puritatea molipsitoare ale lui Isus	83
„Fiți desăvârșiți ca Tatăl vostru”	87
O inimă nouă pentru a-i iubi și pe dușmani.	92
„Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea ei” .95	
Providență, responsabilitate și libertate	99
Cum să construim lumea.	103
Ce este credința	107
„Milă vreau și nu jertfă”	113
Dincolo de moarte: a trăi în memoria lui Dumnezeu	117
Dinamica vieții creștine	122
Păcat și iertare	127
Cine este Cristos pentru mine?	131
Să te pierzi în iubire ca să trăiești în Cristos	135
„Scoală-te!” Viața adevărată mai tare decât moartea	140
Fiul li-l descoperă celor mici pe Tatăl	150

Descoperirea făcută celor mici și jugul ușor	155
Cum să fim „făpturi noi”	159
Vestirea Împărăției lui Dumnezeu lumii	165
Sămânța Cuvântului.	171
Inima de carne ne spune ce să facem	177
Să vedem lumea în credință, în speranță și în caritate	183
Răbdarea lui Dumnezeu și copacul Bisericii	189
Aflarea unicului lucru necesar	193
Marta și Maria.	196
Darul „inimii docile”: perceperea adevăratului Bine.	201
Comoara, mărghăritarul, năvodul	206
Isus ne învață să ne rugăm.	210
Isus: tăcere și deschidere față de dar	215
Adevărata bogăție	219
Domnul vine la noi pe apă	222
Păgânismul în fața lui Isus: dorință și respingere	227
„La cine să mergem?	231
Tu ai cuvinte de viață veșnică!”	231
Cum se ajunge la mântuire	236
A-ți da viața pentru a o afla	241
Fii adoptivi, liberi și moștenitori.	245
Urmarea radicală a lui Cristos	249
Cei doi frați și tatăl milostiv	255
E frumos să lucrezi în via Domnului!.	260
A fi ca pruncii	265
A administra înțelept adevărata bogăție	269
Mântuirea este pentru toți	275
Trezirea: de la egoism la iubire	279
Rodul adevăratei libertăți: dreptatea și rectitudinea	284
Omul – chip al lui Dumnezeu. Bărbat și femeie i-a creat	288
Credința: așteptare cu răbdare, încredere, curaj	294
Acceptarea invitației la ospățul de nuntă.	301
Domnul ne poate face ușori pentru Împărăția sa.	305
Leproșii: vindecare și mântuire, drama existenței	310

Leprosul, nu doar vindecat, ci mântuit.	315
A bea potirul lui Isus spre a avea parte de slava lui	321
A ne ruga: cum și pentru ce	326
Numai cine îl vede pe Dumnezeu vede bine	337
Smerenia: capacitatea și curajul adevărului	340
Milostivirea: puterea lui Dumnezeu care transformă lumea	345
Credința în învierea morților, viața veșnică	349
Slugi nefolositoare și slujitori credincioși.	354
Să slujim în generozitate și în bucurie.	357
Sfârșitul lumii și lumina lumii celei noi.	362
Smerenie și răbdare pentru a ne mântui sufletele.	367
Sobrietate, curaj, statornicie și speranță	373
Regele păstor, care călăuzește la viață și la înțelepciune	378
Regele păstor, care unește și vindecă	383
Împărăție a martiriului și a biruinței	387
Cum domnește Cristos, în istorie, în paradis	393

TIMPUL DE PESTE AN

**Mielul lui Dumnezeu
care ia asupra sa păcatul lumii**

19 ianuarie 2014, Capela privată, Mănăstirea *Mater Ecclesiae*

Duminica a II-a de peste an (Anul A)

Lecturi: *Is* 49,3-5-6; *Ps* 40; *1Cor* 1,1-3; *In* 1,29-34

Dragi prieteni,

La Evanghelia am ascultat mărturia lui Ioan Botezătorul cu privire la Isus. El indică trei elemente: primul, „Mielul lui Dumnezeu”; al doilea, „era mai înainte de mine”, și astfel arată preexistența, adică faptul că Isus, deși sosind târziu în istorie, era dintotdeauna, este Fiul lui Dumnezeu; și al treilea, acest Isus nu doar predică, nu doar cheamă la convertire, ci dă o nouă viață, o nouă naștere, ne dă o nouă origine atrăgându-ne în sine.

În aceste trei elemente e prezentă întreaga credință cristologică a Bisericii: credința în răscumpărarea din păcat, credința în dumnezeirea lui Cristos și credința în noua naștere a noastră, a creștinilor. Nu este doar mărturisire și învățătură, ci și viața liturgică culturală: primul punct, Mielul lui Dumnezeu, ne indică Paștele creștinilor, ne indică misterul Euharistiei, iar al treilea, misterul Botezului; sunt astfel prezente Sacramentele fundamentale și credința fundamentală în dumnezeirea lui Isus.

Ca să nu mă lungesc prea mult, aș vrea acum să meditez împreună cu voi doar primul punct, care este, poate, și

cel mai dificil pentru noi: „Mielul lui Dumnezeu, cel care ia asupra sa păcatul lumii”. Ce înseamnă faptul că Fiul lui Dumnezeu, Isus, e numit „miel, Mielul lui Dumnezeu care ia asupra sa păcatul lumii”?

Cuvântul „miel” în Sfânta Scriptură e un cuvânt fundamental: îl găsim din Geneză până în Apocalipsă, ba chiar este cuvântul central al Apocalipsei, întrucât aici de 28 de ori Isus apare ca miel și centru al istoriei lumii.

Să vedem trei texte fundamentale. Găsim o primă menționare, o primă prevestire, în istoria lui Abraham: jertfirea lui Isac (*cf.* Gen 22). Abraham fusese chemat de Dumnezeu să-și dea fiul, care constituia viitorul său, relația dintre el și făgăduință, așadar era însăși viața sa. Dându-l pe Isac renunța la viitor, renunța la propria-i viață, și aceasta era chemarea: să se dăruiască pe sine în fiu. Dar în clipa în care vrea să-și ucidă fiul, trecând de la actul fundamental din inimă la actul jertfirii exterioare, Dumnezeu intervine, îl oprește, iar Abraham însuși vede, încurcat în tufiș, un miel, și înțelege: „Domnul însuși îmi face rost de dar”. Dumnezeu nu vrea moartea noastră, ci viața noastră, iar noi îi putem da lui Dumnezeu numai din darurile date de El însuși, cum spunem în prima Rugăciune euharistică: Dumnezeu însuși îmi dă ceea ce pot eu să dau, ceea ce dau eu este întotdeauna darul său, Dumnezeu se dă pe sine însuși.

În Evanghelia sfântului Ioan – la capitolul opt – există un text surprinzător, în care Isus zice: „Abraham a văzut ziua mea și s-a bucurat” (In 8,56). Nu știm la ce se referă Evanghelistul, nu știm cum și când a văzut Abraham ziua lui Dumnezeu ca să se bucure; dar ne-am putea gândi chiar la acest moment în care a văzut mielul și astfel, de departe, l-a văzut pe adevăratul Miel, pe Dumnezeul care se face miel, pe Dumnezeul care se dăruiește pe sine în Fiul

și, văzând această măreție a iubirii lui Dumnezeu, care se dă pe sine însuși făcându-se miel, se bucură, înțelege toată frumusețea credinței sale, măreția, bunătatea și iubirea lui Dumnezeu.

Apoi celelalte două texte fundamentale sunt unul în Exod, instituirea Paștelui (*cf.* Ex 12,1-14) și celălalt în profetul Isaia, a patra cântare a Slujitorului lui Dumnezeu (*cf.* Is 52,13-53,12). În cel din Isaia, într-un sens dublu, Slujitorul apare ca miel; se spune „Ca un miel, ca o oaie dusă la înjunghiere, nu-și deschide gura”, se lasă ucis fără împotrivire. Dar, dincolo de faptul că Slujitorul se comportă ca un miel dat la moarte, este un lucru mai profund, și anume că vocabula „Slujitor” (*talyā'* în aramaică) poate fi interpretată și ca „miel”, adică Slujitorul însuși este mielul, în Slujitor se realizează destinul mielului, el devine mielul pentru noi toți.

Textul din Exod este instituirea Paștelui. După cum știm, este noaptea eliberării din Egipt și sângele mielului îl apără pe Israel împotriva morții și totodată îi deschide poarta libertății; este noaptea eliberării, noaptea biruinței asupra morții, noaptea libertății: totul centrat pe sângele mielului. De aceea e atât de important că, în capitolul 19 al Evangheliei sale, sfântul Ioan ne spune că Isus a fost străpuns de soldatul roman tocmai în momentul în care erau jertfiți mieii pascali în templu. Această identificare, această potrivire minuțioasă ne spune: „Adevăratul miel este Isus”. Mielul ca animal nu se poate elibera, nu se poate apăra în fața morții; mielul e doar un semn, un semn de așteptare. Adevăratul miel moare în acea clipă: Isus este mielul pascal și astfel începe adevăratul Paște, eliberarea din moarte, ieșirea către libertatea fiilor lui Dumnezeu.

Pentru noi astăzi aceste lucruri sunt foarte greu de înțeles, sunt misterioase. Misterul Întrupării și al Paștelui,

adică faptul că Dumnezeu s-a făcut unul dintre noi și ne poartă poverile, îl înțelegem cu greu noi cei de astăzi. Aș încerca să propun două idei ca să ne apropiem de înțelegere.

Prima: îngerul lui Dumnezeu îi recunoaște pe prietenii lui Dumnezeu după sângele mielului cu care sunt unși ușorii ușilor. Sângele mielului e semnul prietenilor lui Dumnezeu. Acum, în ce fel vom putea noi să fim însemnați astfel? Ușorii ușii ființei mele cum pot fi oare însemnați cu sângele mielului pe care Dumnezeu îl recunoaște? E un mister.

Am putea spune că a fi însemnat cu sângele mielului astfel încât Dumnezeu să mă recunoască înseamnă a intra în sentimentele lui Isus, a mă identifica cu Isus. Sângele său e semnul dăruirii sale, al iubirii sale infinite, al identificării sale cu noi; a intra în sentimentele lui Isus înseamnă că într-adevăr pe ușorii ființei mele există acest sânge, această consanguinitate cu Isus, care îl cunoaște pe Dumnezeu și pe care Dumnezeu o recunoaște în noi.

Mi-a venit în minte și o altă imagine: Papa Francisc vorbește adesea de păstorul care trebuie să cunoască mirosul, parfumul oilor, și să miroase și el a oaie. Am putea spune: trebuie să începem să cunoaștem mirosul, parfumul lui Cristos, să fim oi ale lui Cristos și să avem noi înșine acest parfum al lui Cristos, să fim oi ale lui Cristos cu parfumul lui, în modul nostru de a gândi și de a trăi. Să-l rugăm pe Domnul să ne dea această identificare crescândă, zi după zi, în întâlnirea din Euharistie. Parfumul său să devină al nostru și Dumnezeu să poată mirosi parfumul Fiului, și astfel să putem fi călăuziți, ocrotiți de bunătatea dumnezeiască.

Cealaltă idee este: sfântul Ioan nu spune aici „păcatele lumii”, ci „acela care poartă păcatul lumii” (*cf.* In 1,29). Acest lucru e foarte greu de înțeles, eu încerc să o fac cu o

aproximație. Știm cu toții că în lume există o cantitate de rău îngrozitoare, de violență, de aroganță, de desfrânare; vedem în fiecare zi cum cantitatea de rău, de nedreptate din lume crește neîncetat. Cum să răspunzi la toate acestea?

Ar fi cu puțință doar dacă în lume ar exista o cantitate și mai mare de bine, care să poată să biruie; numai pornind de la aceasta poate exista iertare. Iertarea nu poate fi doar o vorbă, n-ar schimba nimic; iertarea trebuie să fie acoperită de o realitate precedentă de bine care să fie îndeajuns de puternică încât să nimicească realmente acest rău, pentru a-l elimina.

Acesta e sensul pătimirii lui Cristos, care cu iubirea sa jertfită creează o cantitate de bine în lume care e infinită, și deci e întotdeauna mai mare decât cantitatea de rău și astfel acesta este depășit, răul iertat, lumea schimbată. Aceasta este realitatea Mielului, a lui Dumnezeu care se face om, se face miel și creează o cantitate – ca să spunem așa – de iubire și de bunătate care e întotdeauna mai mare decât întreaga cantitate de rău care există în lume. Astfel „poartă” răul lumii și ne cheamă să luăm și noi poziție, să ne plasăm de partea lui.

Sfântul Pavel a folosit o formulă îndrăzneță: „Noi trebuie să completăm ceea ce lipsește pătimirii lui Cristos” (cf. Col 1,24), Pătimirea lui Cristos e o comoară infinită și noi nu-i putem adăuga nimic, și totuși Domnul ne cheamă să intrăm în această cantitate de bine, să o completăm în noi cu felul nostru de a trăi smerit și sărac, și astfel să rămânem cu Cristos în lupta împotriva răului, să-l ajutăm, știind totodată că El poartă și răul meu și mă iartă și pe mine din comoara intimității, a bunătății sale.

Toate acestea nu sunt doar o învățătură, fiecare zi constituie o realitate în Sfânta Euharistie. Preotul spune

exact ce spune sfântul Ioan, se face glas al sfântului Ioan: „Iată Mielul lui Dumnezeu care ia asupra sa păcatul lumii”, ne cheamă să vedem cu inima această măreție a iubirii lui Dumnezeu, care se face dar pentru noi, se face miel pentru noi, se dă în mâinile noastre.

Și, mai întâi, cântăm de trei ori „Mielul lui Dumnezeu”, care e în același timp o cântare pascală, despre pătimirea lui Cristos și despre biruința lui Cristos; și este o cântare de nuntă, fiindcă această împărtășanie este și cununie: Cristos ni se dă, se unește cu noi și astfel săvârșește cu adevărat nunta omenirii cu Dumnezeu, ne introduce în nunta sa. Cuvântul cu care, potrivit noii liturgii, preotul cheamă la împărtășanie: „Fericiți cei chemați la ospățul Domnului”, în originalul Apocalipsei sună: „Fericiți cei chemați la cina de nuntă a Mielului”. Astfel apare întreg misterul Euharistiei – nuntă a Mielului, cină a nunții Mielului –, care înseamnă intrare în acest mare eveniment ce depășește înțelegerea noastră, mintea noastră, dar putem ghici cât este de mare iubirea lui Dumnezeu, care se unește cu noi, care ne cheamă la nunta unității nupțiale în bunătatea sa, în iubirea sa.

Cum am spus, în Apocalipsă mielul apare de 28 de ori: este centrul istoriei universului; universul și istoria se pleacă în fața Mielului (*cf.* Ap 5,5-14). Să intrăm în gestul acesta al liturgiei cosmice, al liturgiei universale, să ne plecăm în fața acestui mister și să-l rugăm pe Domnul să ne lumineze, să ne transforme, să ne facă părtași la această iubire, la această nuntă a Mielului. Amin!

Cana: Maria grăbește ceasul darului

17 ianuarie 2016, Capela privată, Mănăstirea *Mater Ecclesiae*

Duminica a II-a de peste an (Anul C)

Lecturi: *Is* 62,1-5; *Ps* 96; *1Cor* 12,4-11; *In* 2,1-12

Dragi prieteni,

De câte ori nu am meditat această Evangheligie minunată! Astăzi aş vrea să scot din ţesătura acestui text trei fire mici pe care să le meditez cu voi.

Primul fir: Maria ne învaţă să ne rugăm. Maria, cu inima unei mame și sensibilitatea unei femei, vede problema acestor miri, și această sensibilitate pentru celălalt este deja un prim punct de luat în considerație. Pentru creștin este esențial să-l vadă pe celălalt, iar rugăciunea trebuie să fie pentru celălalt mai mult decât pentru noi înșine. Totodată, putem dobândi mijlocirea Mariei și astăzi, fiindcă ea ne vede și mijlocește pentru noi. E important de observat că ea nu-i spune Domnului: „Fă o minune!”, nu, nicidecum nu indică o cale, ci pune cu simplitate necazul persoanelor în mâinile lui Dumnezeu, îl lasă cu totul pe El să decidă ce să facă. E important, deoarece înseamnă că, rugându-ne, nu vrem să-i impunem lui Dumnezeu soluția noastră, ci ne așezăm voința în a sa. Acest lucru e esențial în rugăciune: să ne așezăm voința în a sa, să-l lăsăm pe El să hotărască ce să facă. Astfel rugăciunea este deja un drum în voința lui Dumnezeu, un drum în afara voinței noastre proprii pentru a ne așeza în voința lui Dumnezeu, și astfel este și un drum de purificare, de reînnoire.

Însă apoi urmează un prim „Nu!” al Domnului, exprimat în două puncte. Mai întâi: „Ce mă privește acest lucru? Nu are de-a face cu viața mea, cu misiunea mea; aceste lucruri nu țin de misiunea mea”. Și apoi: „Nu a sosit ceasul meu”. Cel dintâi vrea să spună că și noi trebuie să ținem seama de nivelul lucrurilor, să recunoaștem că există lucruri ce trebuie rezolvate doar de noi, fiindcă sunt mărunțișuri pe care nu trebuie să i le impunem Domnului. Chiar dacă avem libertatea de a-i oferi Domnului trupul nostru cu toate necazurile lui, trebuie să învățăm că nu toate sunt doar ale lui Dumnezeu, ci multe lucruri trebuie să fie rezolvate de noi.

În al doilea rând, Isus spune: „Nu a sosit ceasul meu”. „Ceasul” este răstignirea Domnului și acesta este ceasul slavei lui Dumnezeu. Adică Isus trebuie să urmeze un drum, Dumnezeu însuși a elaborat un drum istoric, în care lucrurile își au locul lor și nu pot fi puse arbitrar în alte locuri. Înseamnă că trebuie să așteptăm, trebuie să învățăm că Dumnezeu știe să aștepte, pentru că există un drum al istoriei, în care toate își au vremea lor. După cum răstignirea își are momentul ei în istorie, la fel trebuie să acceptăm că drumurile istoriei merg înainte și trebuie să așteptăm, așa cum așteaptă Dumnezeu. Știm cât de răbdător este Dumnezeu, așteaptă. Uneori ne gândim: „Nu mai aștepta atât, fii mai rapid, vino acum!”. Însă Dumnezeu știe când trebuie făcute lucrurile și de la această răbdare a lui Dumnezeu trebuie să învățăm și noi să așteptăm împreună cu Domnul. Numai astfel ajungem la voința lui Dumnezeu, pe acest drum pe care voința noastră se unește cu a lui.

Al doilea fir: Maria. Maria apare de două ori în Evanghelia sfântului Ioan: aici, la începutul capitolului 2,

unde începe drumul ei, și apoi la sfârșitul capitolului 19, în ceasul Crucii. Dar aceste două apariții ale Mariei sunt fundamentale și se țin laolaltă, adică sunt legate între ele. Legătura se arată mai ales în două cuvinte: „ceasul” și „slava”; acestea leagă momentul începutului cu momentul Crucii. Ceasul lui Isus este Crucea, Crucea cea mare, iar Crucea este și slava Domnului, momentul în care Domnul se dăruiește cu totul pe sine și schimbă istoria cu acest act de iubire, în care Dumnezeu însuși se face om și moare pentru noi, devine iubire pură; astfel, această umilire radicală a lui Dumnezeu pe Cruce este slava, fiindcă este iubirea. Aceste două legături, între un ceas și celălalt, ne arată cum Maria aparține nucleului însuși al misterului, stă în centrul misterului și ne este dată tocmai pentru a ne ajuta să acceptăm drumul Domnului, să învățăm să ne punem mâinile în mâinile Domnului. Astfel, de la începutul Evangheliei lui Ioan, Maria stă în centrul credinței, nu e ceva adăugat, cum spun protestanții, ci ține de nucleul misterului și ne e dată ca mamă, care vede nevoile noastre și, ca mamă, ne ajută și ne însoțește.

Al treilea fir: la final este slava Domnului, minunea. Aici e important de văzut că ceasul nu a venit încă și că nu poate fi schimbat, și totuși Dumnezeu este atotputernic, anticipă ceasul, chiar dacă ceasul nu a sosit încă. Acum darul iubirii sale curge deja în vin, în nunta omului. Iar această anticipare se regăsește mereu în faptele Domnului. A doua sa venire nu a avut încă loc, își are momentul ei în istorie, și totuși în Euharistie Domnul își anticipă mereu ceasul și vine cu frumusețea iubirii sale. De aceea trebuie să înțelegem frumusețea Euharistiei, în care Domnul anticipă mereu iarăși ceasul, ne dă slava sa,